

Ministeren for kulturelle anliggender (Bodil Koch): I anledning af hr. Holmbergs spørgsmål, vil jeg gerne gøre lidt rede for administrationen af bestemmelsen i naturfredningslovens § 25, stk. 2, med hensyn til bebyggelse inden for en afstand af 300 m fra skov, hvor der kun må bygges med fredningsnævnets tilladelse.

Selve lovens formulering er jo klar nok. Til byggeriet kræves der en tilladelse, og der er ikke til nogle af § 25's bestemmelser knyttet erstatningsregler. Eventuel tilladelse til at bygge beror på nævnets skøn, der især træffes under hensyntagen til byggeriets virkning i landskabet, som hr. Holmberg jo også gjorde opmærksom på, men som det fremgår af § 25, stk. 6, er der også andre hensyn, der kan gøre sig gældende, bl. a. kan videnskabelige og forsknings-hensyn dukke op.

Under tilblivelsen af naturfredningsloven af 1937, hvor reglerne om skovbyggelinjer og strandbyggelinjer blev indført, og i forbindelse med lovændringerne — loven blev jo ændret i 1938 og i 1940 — blev der i folketingsudvalgenes betænkninger og af ordførerne fremsat en række udtalelser om forståelsen af disse byggelinjebestemmelser. Udtalelserne gik navnlig ud på, at der ikke ved fredningsbæltet ved skov, sådan som det er tilfældet ved strandbyggelinjen, gælder et almindeligt forbud imod bebyggelse. Statsministeriet fandt det derfor dengang rimeligt som ressortministerium for naturfredningen i forbindelse med fremsendelsen af loven ved en skrivelse af 23. april 1938 at gøre fredningsnævnene, hvortil disse spørgsmål jo var henlagt, opmærksom på, at de faldne udtalelser skulle være vejledende ved den fremtidige administration af skovbyggelinjen. Realiteten i udtalelserne og i skrivelsen, der på den ene side ligesom giver det udseende af, at § 25, stk. 2, er en censurbestemmelse, men jo på den anden side ikke ændrer lovens ord, er vel, at bestemmelsen er tænkt administreret så mildt som muligt og i alt fald mildere end strandbyggelinjen, der omtales i stk. 1 i paragraffen.

Det var utvivlsomt rimeligt, at statsministeriet i sin tid udsendte et sådant cirkulære. Man må nemlig erindre sig, at forholdet er det, at fredningsnævnetsinsti-

tutionerne inden for deres kompetenceområde er en art selvstændige, uafhængige domstole, på hvis sagsbehandling og på hvis afgørelse ministeriet principielt ikke kan øve indflydelse. Det måtte derfor dengang være af en vis nytte for nævnene at få oplysning om de synspunkter, der var kommet frem. Herved havde man et bredere grundlag for den for øvrigt suveræne stillingtagen til den nye bestemmelse. Jeg nævner her, at fortolkningsproblemer naturligvis kan indbringes for de ordinære domstole.

Den praksis, de uafhængige fredningsdomstole herefter fulgte, har fra første færd haft som udgangspunkt, at man anser sig berettiget til efter en konkret vurdering at afslå byggeandragender, men samtidig er det ministeriets opfattelse, at der har været ført en lempelig praksis. Der bliver ofte dispenseret, og der bliver forhandlet meget og også handlet. Grundejere — lad mig sige det igen — der mener, at nævnene fortolker loven forkert — og det er jo ofte omtålige problemer, der kommer op omkring sådanne fredninger — kan som sagt indbringe spørgsmålet for de almindelige domstole.

Der er nu gået 30 år, siden statsministeriets skrivelse blev udsendt. Som et led i den eksplosive samfundsudvikling, især efter 2. verdenskrig, har ikke mindst sommerhusbyggeriet undergået en vældig ekspansion, som vi jo alle ved, og den truer med at lukke for vore kyster og for de landskabelige værdier, som bl. a. er knyttet til skovenes omgivelser. I forsøg på at følge denne udvikling op, er der også sket ændringer i naturfredningsloven. I 1959 indførtes de nugældende bestemmelser om fredningsplanlægning, og i 1961 tilføjedes reglen i § 25, stk. 4, om de nye byggelinjer og endvidere § 22 om den tilsigtede almindelige landskabelige kontrol med byggeri på det åbne land. Samtidig var det, at der oprettedes de to ankenævn som ankeinstans i byggelinjesager i stedet for overfredningsnævnet.

Hele den debat, der førtes i folketinget i forbindelse med 1961-lovændringerne, viser, at samtlige partiers ordførere var på det rene med, at byggelinjebestemmelserne ikke er censurbestemmelser, men derimod erstat-